

800-2
10

STARTNOTITIE

Aanleg Marina Stellendam

milieu-effectrapportage gedeeltelijke intrekking van de aanwijzing
Staatsnatuurmonument Scheelhoek c.a.

Onderwerp : Startnotitie Marina Stellendam
Versie : 2
Dossier : L036024001
Datum : 23 mei 1996
Ons kenmerk : MM-MN19965299

INHOUD**BLAD**

1	Inleiding	3
1.1	Het initiatief en de voorgeschiedenis	3
1.2	Functie van de startnotitie	4
1.3	Het juridisch kader	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Bestaande situatie en autonome ontwikkeling	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Waterrecreatie en havenontwikkeling	6
2.3	Natuur en milieu	8
2.4	Ruimtelijke ordening	9
3	Probleem- en doelstelling	11
3.1	Het probleem in een notedop	11
3.2	Doelstelling	11
4	Alternatieven en varianten	12
4.1	Inleiding	12
4.2	Nul-alternatief	12
4.3	Nul-plus alternatief	12
4.4	Het voorkeursalternatief	13
4.5	Meest milieuvriendelijk alternatief (m.m.a.)	13
5	Gevolgen voor het milieu	14
6	Wat verder in het mer aan de orde komt	16
6.1	Vergelijking van alternatieven en varianten	16
6.2	Beleidskader en besluiten	16
6.3	Leemten in kennis en evaluatie	17
7	Procedure en besluitvorming	18

1 Inleiding

1.1 Het initiatief en de voorgeschiedenis

De W.S.V. Scheelhoek is reeds geruime tijd bezig met de voorbereidingen voor de aanleg van een jachthaven op de rand van het Haringvliet, aansluitend aan de binnenhaven van Stellendam en direct grenzend aan het natuurgebied van de Plaat van Scheelhoek. Een en ander in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan "Havens van Stellendam".

Het plangebied is grotendeels (ca. 9.90.00 ha.) in eigendom verworven van de Staat der Nederlanden. De watersportvereniging heeft inmiddels ter realisering van de jachthaven op grond van ter zake verleende bouwvergunningen de eerste feitelijke bouwactiviteiten verricht.

De planologische procedures ter voorbereiding van de aanleg van de jachthaven strekken zich over meerdere jaren uit. Oorspronkelijk is het bestemmingsplan 'Havens van Stellendam' in 1978 goedgekeurd door GS van Zuid-Holland. Destijds werd door de Stichting "Het Zuid-Hollands Landschap" beroep ingesteld tegen de goedkeuring van dit bestemmingsplan. In 1980 is het naastliggende gebied 'Scheelhoek c.a.' door de toenmalige Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk aangewezen tot staatsnatuurmonument (ex art. 21 van de Natuurbeschermingswet). In een later stadium is gebleken dat de aanwijzing, naar wordt verondersteld mogelijk bij vergissing, voor een klein deel betrekking heeft op het bestemmingsplangebied 'Havens van Stellendam'.

Bij Koninklijk Besluit wordt in 1984 het ingestelde beroep ongegrond verklaard, behoudens een voor de geprojecteerde jachthaven niet relevant onderdeel. Het bestemmingsplan wordt derhalve goedgekeurd, met name ook wat betreft de ten behoeve van de jachthaven gelegde bestemmingen. In de overwegingen die tot het Koninklijk Besluit hebben geleid is de geconstateerde 'overlapping' met het staatsnatuurmonument betrokken.

Het gedeelte van het bestemmingsplangebied binnen het staatsnatuurmonument beslaat in totaal bijna anderhalve hectare (circa 1.44.50 ha.), waarvan 6642 m² de bestemming 'recreatie-watersport' (grootte vergelijkbaar met een voetbalveld) heeft en 7808 m² de bestemming 'groenvoorzieningen'. Dit gedeelte is vanwege de afwijzende opstelling namens de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in juli 1992 vooralsnog door de Dienst der Domeinen buiten de verkoop aan de W.S.V. Scheelhoek gehouden.

Voordat ook tot verkoop van deze eigendommen kan worden overgegaan teneinde de bestemming 'recreatie-watersport' (c.q. de jachthaven) volledig te kunnen realiseren zal naar het nadere standpunt van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 15 januari 1996 eerst de procedure in het kader van de Natuurbeschermingswet moeten worden doorlopen. De noodzakelijke, gedeeltelijke intrekking van de aanwijzing van "Scheelhoek c.a." tot staatsnatuurmonument geldt als een m.e.r.-plichtig besluit op grond van het Besluit Milieueffectrapportage.

De bestemming 'groenvoorzieningen' kan worden gerealiseerd door middel van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet waarin de functieverandering wordt geregeld, zonder dat daarvoor de aanwijzing tot staatsnatuurmonument hoeft te worden ingetrokken.

Het voornemen van de W.S.V. Scheelhoek kan derhalve als volgt worden omschreven :

Het volledig voltooien van de aanleg van de jachthaven Marina Stellendam met maximaal 450 ligplaatsen. Om de vigerende bestemming 'recreatie-watersport' voor het gehele plangebied te realiseren zal de watersportvereniging eerst een procedure tot gedeeltelijk intrekking van de aanwijzing tot staatsnatuurmonument van "Scheelhoek c.a." doorlopen.

1.2 Functie van de startnotitie

In deze startnotitie geeft de W.S.V. Scheelhoek als initiatiefnemer aan hoe zij de m.e.r.-procedure wil gaan aanpakken en welke inhoudelijke zaken daarbij aan de orde zullen komen. Het op te stellen MER zal voldoende informatie over de milieu-effecten moeten verschaffen, in het bijzonder over de invloed op het naastgelegen natuurgebied.

Het verdient aanbeveling om in overleg met de Provincie Zuid-Holland als coördinerende instantie de niet m.e.r.-plichtige vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet (voor functieverandering bestemming "groenvoorzieningen" en de zogenaamde "externe werking") waar mogelijk te stroomlijnen met het m.e.r.-plichtige besluit voor de gedeeltelijke intrekking van de aanwijzing van het staatsnatuurmonument.

Het uitgangspunt bij de milieu-effectrapportage is dat de locatie van de jachthaven in grote lijnen vastligt. Gegeven de reeds doorlopen procedures, de vigerende bestemmingen, de aankoop van het grootste gedeelte van het plangebied van de Staat der Nederlanden, en het feit dat een begin is gemaakt met de aanleg is het op dit moment niet realistisch meer andere mogelijke locaties in beschouwing te nemen.

De beleidsmatige en planologische onderbouwing en de economische haalbaarheid van het project op de gekozen locatie als zodanig behoeven niet opnieuw ter discussie te worden gesteld.

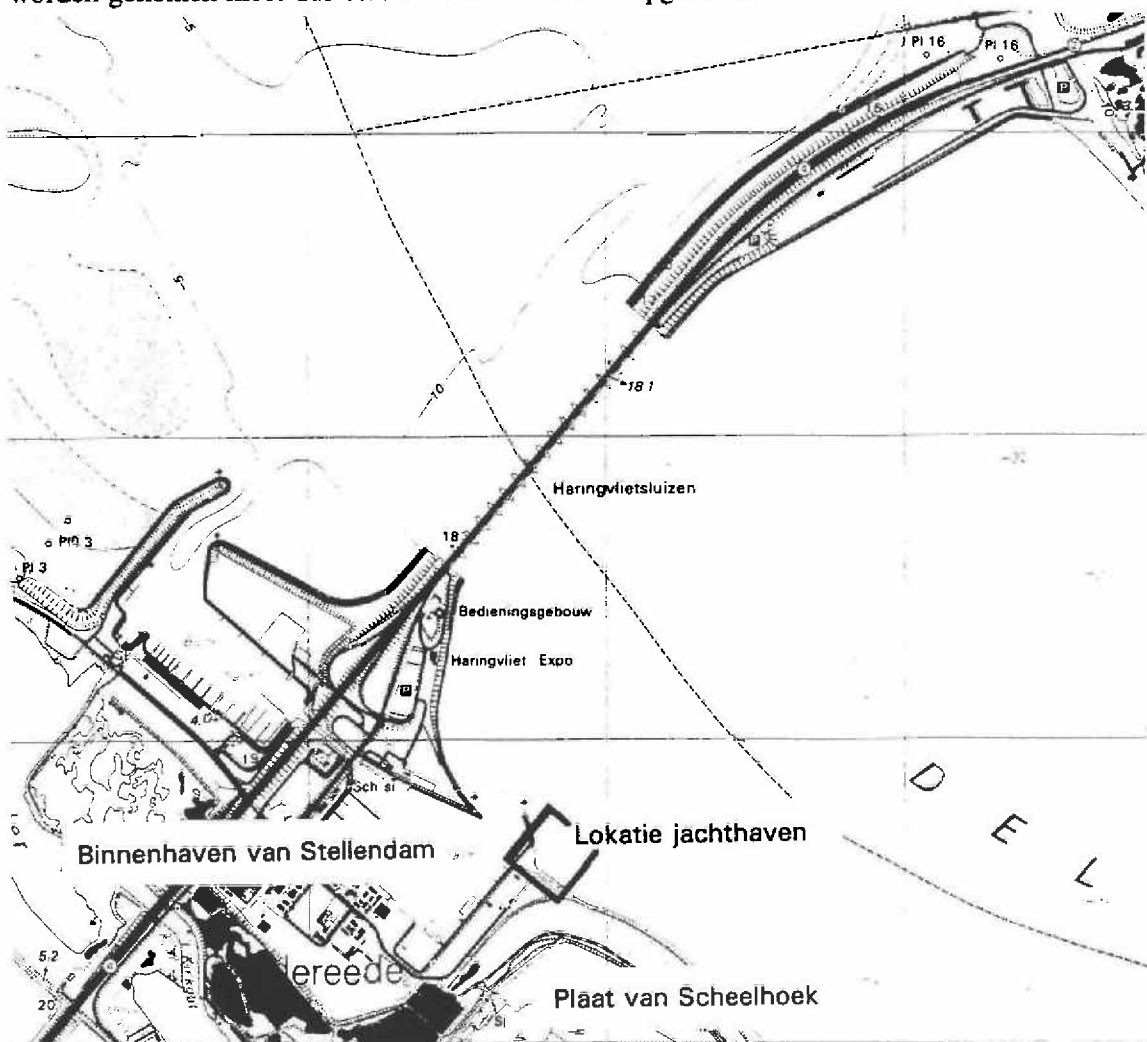
De openbare kennisgeving van het voornemen in de Staatscourant en regionale dagbladen is de eerste stap in de m.e.r.-procedure. Deze startnotitie ligt na de kennisgeving op het gemeentehuis en in de openbare bibliotheek ter inzage gedurende de in de advertentie vermelde termijn. De startnotitie heeft tot doel de betrokkenen en belanghebbenden te informeren over de voorgenomen activiteit en de aspecten die in het MER aan de orde zullen komen. De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is het bevoegd gezag voor het m.e.r.-plichtige besluit in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Schriftelijke reacties op de startnotitie kunnen onder vermelding van 'MER Marina Stellendam' worden gezonden naar :

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Directie Zuidwest
Postbus 1167
3300 BD DORDRECHT

1.3 Het juridisch kader

De activiteiten en besluiten waarvoor een MER moet worden opgesteld staan vermeld in een lijst die is opgenomen in onderdeel C van het Besluit Milieu-effectrapportage (Staatsblad 540 van 26 juli 1994). De gedeeltelijke intrekking van de aanwijzing tot staatsnatuurmonument is opgenomen onder activiteit nr. 19, te weten 'de activiteit ten behoeve waarvan de aanwijzing van een beschermd natuurmonument of staatsnatuurmonument wordt ingetrokken'. Alvorens het besluit tot gedeeltelijke intrekking ingevolge artikel 21 van de Natuurbeschermingswet kan worden genomen moet dus eerst een MER worden opgesteld.

figuur 1 : locatie jachthaven

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de bestaande situatie beschreven. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de probleemstelling waarbij een oplossing wordt gezocht. In hoofdstuk 4 worden voor de jachthaven een aantal uitvoeringsalternatieven gepresenteerd. Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van de thema's en de gevolgen die in het MER aan de orde zullen komen. In het laatste hoofdstuk wordt aandacht geschonken aan relevante procedures en besluiten.

2 Bestaande situatie en autonome ontwikkeling

2.1 Inleiding

Om de probleemstelling en de oplossingsrichtingen zo goed mogelijk te kunnen inkaderen is een helder inzicht in de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling noodzakelijk. Het vertrekpunt daarbij is dat een begin is gemaakt met de aanleg van een jachthaven op de voorgenomen plek volgens het indelingsplan Marina Stellendam (zie ook figuur 2). Het vigerend beleid (in casu het bestemmingsplan) biedt daartoe de planologische ruimte. Daarnaast moet de toekomstige situatie worden onderzocht en beschreven waarbij het gedeelte binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument niet bij de aanleg van de jachthaven zou worden betrokken. Deze situatie is van belang als referentie om de milieu-effecten van het voornemen te kunnen beoordelen, rekening houdend met de ontwikkelingen van het milieu(-beleid).

Het plangebied strekt zich uit volgens het in het bestemmingsplan aangeduide gebied met de bestemmingen 'recreatie-watersport' en 'groenvoorzieningen' (zie kaartje) en waar fysiek aanleg- en inrichtingswerkzaamheden zullen worden uitgevoerd. Het MER zal zich in het bijzonder richten op het gedeelte van het plangebied dat nu binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument ligt.

De te beschrijven en te onderzoeken milieu-effecten hebben betrekking op een ruimer gebied: het studiegebied. De omvang van dit ruimere studiegebied kan verschillen per milieu-aspect. Bepalend daarvoor is de reikwijdte van de directe of indirecte invloed van de voorgenomen activiteit in de omgeving voor het betreffende milieu-aspect.

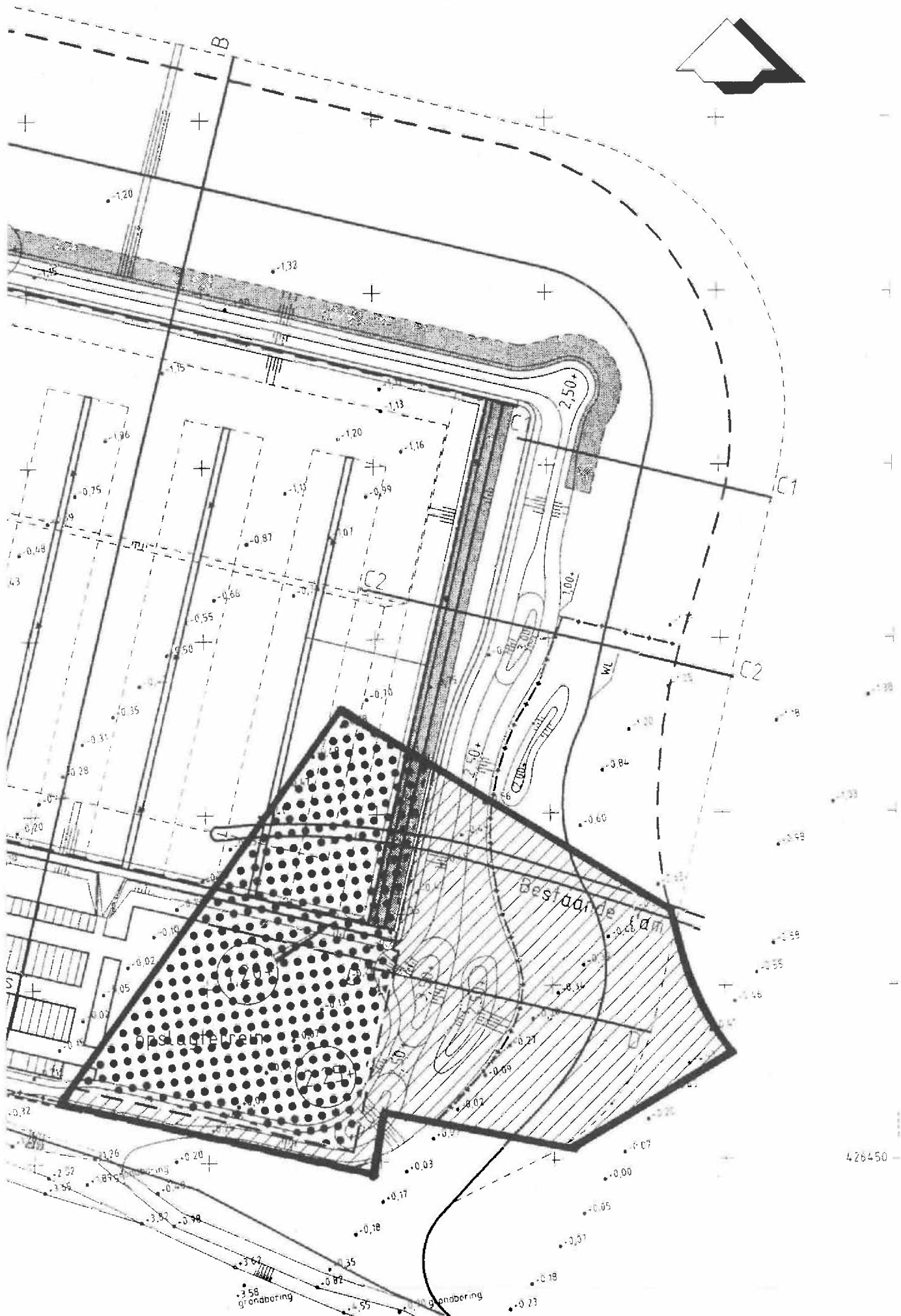
2.2 Waterrecreatie en havenontwikkeling

huidige situatie

Het Haringvliet achter de sluizen en de dam is inmiddels een groot zoetwater binnenmeer zonder getijdebeweging. Via de sluizen in de Haringvlietdam kunnen de kustwateren en de Noordzee worden bevaren. De combinatie van binnenwater en toegang tot zee maakt het Haringvliet tot een waterrecreatiegebied van formaat.

Het beoogde aantal ligplaatsen in de jachthavens in het Haringvliet zal volgens het in 1979 gepubliceerde "Basisplan voor de ontwikkeling van recreatie, natuur- en landschapsbeheer in het Haringvliet" (zgn. "Haringvlietplan") worden verhoogd in de richting van 5000 ligplaatsen. Er wordt een geleidelijke en gefaseerde uitbreiding van de jachthavencapaciteit voorgestaan om een evenwicht tussen recreatie en natuurbeheer te bewerkstelligen. Een van de meest geschikte locaties voor de voorziene uitbreiding is gedacht bij Stellendam.

De voorgenomen aanleg van de onderhavige jachthaven bij de Plaat van Scheelhoek voorziet in de gesignaleerde behoefte en past in het eerder genoemde Haringvlietplan.

426450

Indelingsplan conform bestemmingsplan (naar Boiten 1995)

autonome ontwikkeling

De aanleg van een jachthaven door de watersportvereniging bij de Plaat van Scheelhoek conform het vigerende bestemmingsplan, zij het met uitzondering van het gedeelte dat binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument valt, is onderdeel van de autonome ontwikkeling in het studiegebied.

In het "Beleidsplan voor natuur, recreatie en toerisme" (door Natuur- en Recreatieschap Haringvliet) van 1990 is een uitwerking van een integrale aanpak en ontwikkeling voor het Haringvliet gegeven. De gewenste zoneringsrecreatie-natuur wordt vormgegeven, waarbij als één van de aandachtspunten voor de westzijde van het gebied de mogelijkheden worden onderkend voor een jachthaven bij de binnenhaven van Stellendam. Voor het realiseren en exploiteren van voorgestelde projecten wordt het belang van publiek-private samenwerking benadrukt.

Het Structuurschema Groene Ruimte geeft voor het Haringvliet een nevenschikking aan van waterrecreatie en natuur. Het vastgestelde SGR-beleid bepaalt dat er in het gebied ruimte is voor uitbreiding van het aantal vaste ligplaatsen met 2650.

In het verkeer over water ligt een beleidsintentie die er op is gericht de recreatievaart en de beroepsvaart in Nederland waar mogelijk te scheiden. In dat licht wordt bijvoorbeeld de Nieuwe Waterweg een overwegende functie als vaarweg voor de beroepsvaart toegekend en wordt het gebruik van deze route door de recreatievaart ontmoedigd. Een gevolg van dit beleid is dat de zeegaande recreatievaart in de Rotterdamse regio andere 'zeegaten' zal gaan benutten. De sluisen van het Haringvliet bieden de dichtstbijzijnde mogelijkheid.

De geplande jachthaven Marina Stellendam biedt vanwege haar ligging vlak achter de sluisen goede mogelijkheden zowel voor zeegaande jachten als voor waterrecreatie op het afgedamde Haringvliet.

Bij een geleidelijke en gecontroleerde groei van het aantal ligplaatsen in lijn met het Haringvlietplan zal de recreatieve druk in het gebied verder toenemen.

2.3 Natuur en milieu

huidige situatie

Het Haringvliet heeft zich sinds begin zeventiger jaren ontwikkeld van een zoetwater estuarium tot een zoetwater binnenmeer zonder 'echte' getijdebewegingen dat mede dient voor de afvoer naar zee van een deel van het rivierwater uit Waal en Maas. De (kwaliteit van de) onderwaterbodem is voor het westelijke deel bepaald in de tijd dat via het Haringvliet het rivierwater in open verbinding met de zee stond, waarbij sedimentatie van vervuild slib optrad. De waterkwaliteit van het gebied is sinds de afdamming verbeterd.

De specifieke flora en fauna van een dergelijk zoetwatermilieu heeft zich in het gebied gevestigd en het oorspronkelijke ecosysteem goeddeels vervangen. Het gebied heeft inmiddels een 'wetlandstatus' en staat bekend vanwege haar rijke en gevarieerde vogelpopulatie (met name water- en moerasvogels, ganzen en weidevogels).

Langs de oevers van het Haringvliet zijn sinds de afdamming op veel plaatsen natuurontwikkelingsprojecten ingericht. De oevermilieu's met voorliggende zandplaten kunnen zich daar relatief ongestoord ontwikkelen. Het staatsnatuurmonument 'Scheelhoek c.a.' kan gerekend worden tot dit type oevergebieden.

In recente jaren zijn ter bescherming van de oevers tegen afslag op verschillende plaatsen parallel aan de oeverlijn dammen van stortsteen aangebracht, hetgeen ook geldt voor het studiegebied bij de Plaat van Scheelhoek.

Milieutechnisch gezien staat het plangebied onder invloed van de havenactiviteiten en de bedrijvigheid bij de commerciële haven van Stellendam (te zoneren bedrijfsterrain). Het gaat vooral om geluidsimmissies afkomstig van onder meer de betonmortelcentrale en scheepsreparatiebedrijven en daarnaast om stofimmissies en water(bodem-)verontreiniging.

autonome ontwikkeling

De waterkwaliteit in het gebied kan in de toekomst verbeteren, wanneer de kwaliteit van het aangevoerde rivierwater beter wordt. Op het industrieterrein rond de binnenhaven van Stellendam zal binnen afzienbare tijd riolering worden aangelegd. In het algemeen mag vanuit de voortschrijdende normstelling in de milieuwet- en regelgeving worden verwacht dat de immissies naar het plangebied verder zullen afnemen.

Voor de onderwaterbodems wordt verder geen belangrijke verandering verwacht, er van uitgaande dat vooralsnog geen grootscheepse saneringen zullen worden uitgevoerd en eventuele baggerstort milieutechnisch verantwoord geschiedt.

De verwachting is dat onder de gegeven omstandigheden de zoetwaternatuur in het gebied zich verder gunstig zal kunnen ontwikkelen, zowel wat betreft diversiteit en kwaliteit als getalsmatig. Voorwaarde is wel een evenwichtige ontwikkeling en zonering van de recreatiedruk, waarbij de verstoring van de natuur door de watersport zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Het natuurbeleid is er mede op gericht de ecologische samenhang tussen buitendijkse gebieden en onderling en met binnendijkse gebieden in het Haringvliet te herstellen en te versterken.

Er zijn momenteel initiatieven om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de dynamiek in het gebied te vergroten door de invloed van de zee (zout water, getijdebeweging) weer toe te laten. Door het (gedeeltelijk) openen van de sluizen in de Haringvlietdam kan dit worden bewerkstelligd. Een en ander verkeert nog in een verkennend stadium en zal daarom niet als autonome ontwikkeling in het MER worden opgenomen.

2.4 Ruimtelijke ordening

huidige situatie

Het bestemmingsplan 'Havens van Stellendam' is goedgekeurd bij Koninklijk Besluit no. 19 van 10 januari 1984. De bestemmingen in het plangebied en de omgeving zijn daarmee vastgelegd.

Het Streekplan Zuid-Holland-Zuid (1990) geeft de omgeving van de havens van Stellendam aan als economisch-strategisch punt voor recreatie en toerisme. Anderzijds wordt de toekomstige ontwikkeling van jachthavens zoals bij de Plaat van Scheelhoek vooralsnog afgewezen wanneer die een directe nadelige invloed hebben op aangrenzend natuurgebied. De Provincie zal echter het vigerende bestemmingsplan respecteren.

De Plaat van Scheelhoek, de oever en het verder in oostelijke richting gelegen kustwater worden aangemerkt als gebied/water met een hoofd- of nevenfunctie natuur. Het Haringvliet heeft ook een functie als zoetwaterreservoir.

autonome ontwikkeling

Vooralsnog blijft voor dit deel van het Haringvliet de hoofdbeleidslijn nevenschikking van natuurbelangen en recreatiemogelijkheden. Aan de uiteinden van het Haringvliet, onder andere aan de westzijde bij Stellendam wordt een recreatieve ontwikkelingszone voorzien.

Eventuele realisatie van baggerstortlocaties in het Haringvliet worden ruimtelijk niet op voorhand onmogelijk gemaakt.

Wat betreft weginfrastructuur en bereikbaarheid in de omgeving van de havens van Stellendam worden geen belangrijke ontwikkelingen voorzien. Bij de kruising van de N57 met de provincialeweg richting Stellendam wordt de ontwikkeling van een klein bedrijventerrein voorzien.

3 Probleem- en doelstelling

3.1 Het probleem in een notedop

De watersportvereniging kan de aanleg van de jachthaven Marina Stellendam volgens het indelingsplan en conform het bestemmingsplan niet succesvol voltooien wanneer het gedeelte met bestemming 'recreatie-watersport' binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument Scheelhoek c.a. niet bij de havenontwikkeling kan worden betrokken.

Het vigerende bestemmingsplan biedt de ruimte voor de aanleg van de jachthaven. Echter de watersportvereniging krijgt de verwerving van het resterende staatseigendom in het gedeelte binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument niet rond. Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij eist namelijk dat alvorens medewerking kan worden verleend aan de verkoop van het gewraakte terreingedeelte door de Dienst der Domeinen, de procedure tot gedeeltelijke intrekking van de aanwijzing volgens de Natuurbeschermingswet moet worden doorlopen. Voor de (gedeeltelijke) intrekking van de aanwijzing tot staatsnatuurmonument van Scheelhoek c.a. is het opstellen van een MER verplicht.

3.2 Doelstelling

De W.S.V. Scheelhoek stelt zich ten doel de ontbrekende 6648 m² met bestemming 'recreatie-watersport' te verwerven zodat haar voornemen tot het realiseren van een jachthaven volgens plan kan worden gerealiseerd. De geplande haven heeft een capaciteit van maximaal 450 ligplaatsen. Het definitieve aantal te realiseren ligplaatsen is afhankelijk van de verhouding van het aanbod van zeegaande en niet-zeegaande jachten.

De op te stellen milieu-effectrapportage moet de vraag beantwoorden wat de (milieu-)gevolgen van de voorgenomen activiteit zijn en op welke wijze één en ander kan worden uitgevoerd met een minimum aan ongewenste effecten op het gebied van natuur en milieu.

De watersportvereniging streeft ernaar de planvorming, de relevante procedures en de vergunningverlening in goed overleg met de betrokken partijen te laten verlopen.

4 Alternatieven en varianten

4.1 Inleiding

Het voornemen van de watersportvereniging is weergegeven in het indelingsplan conform bestemmingsplan (zie ook figuur 2). Dit plan gaat er van uit dat het gewraakte gedeelte gelegen binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument (in totaal ca. 1.44.50 ha.) bij de realisatie van de jachthaven wordt betrokken. Het verkennen van alternatieven en varianten op het voornemen is een vast onderdeel van de milieu-effectrapportage. In deze specifieke situatie binnen de detailinrichting van een jachthaven is de speelruimte voor het ontwikkelen alternatieven en varianten beperkt.

Wellicht kunnen verschillen in aanpak of uitvoeringswijze, ondanks de geringe omvang van het plangebied, toch enige onderscheidende effecten hebben op het milieu en de natuur.

De meerwaarde van het MER zal met name liggen in het verkennen van de specifieke mogelijkheden om de beïnvloeding van het staatsnatuurmonument zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken. Waar voorkomen of beperken van nadelige effecten onvoldoende oplossingen biedt zal de mogelijkheid van compensatie in beeld worden gebracht. Het compensatiebeginsel volgens het Structuurschema Groene Ruimte is van toepassing op gebieden die onder de werking van de Natuurbeschermingswet vallen.

In het kort zullen hierna de alternatieven worden aangeduid die in beginsel in het MER zullen worden betrokken. Naast de gepresenteerde alternatieven kunnen in het MER mogelijk nog varianten in de sfeer van uitvoering of inrichting worden onderscheiden.

4.2 Nul-alternatief

In het nul-alternatief zal de jachthaven worden gerealiseerd in een gewijzigde vorm waarbij het gewraakte gedeelte niet zal worden ontwikkeld. De voorgestelde lay-out (Boiten, 1995) zal daarvoor moeten worden 'ingekrompen'. De effectief als jachthaven te benutten oppervlakte binnen het vigerende bestemmingsplan neemt naar verwachting af met meer dan 2 hectare in verband met de benodigde bufferzone (groenvoorziening) en de ongunstiger vorm en verdeling van de oppervlakte.

Het nul-alternatief geldt ook als referentiesituatie, uitgaande van de huidige toestand van het plangebied plus de autonome ontwikkeling van een jachthaven in het jaar 2010. Deze situatie heeft een functie als referentiepunt voor de beoordeling van de milieu-effecten van het voornemen en de alternatieven.

4.3 Nul-plus alternatief

Er worden geen gronden onttrokken aan het staatsnatuurmonument. Het gedeelte binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument met de bestemming waterrecreatie krijgt de bestemming groenvoorziening en wordt opgenomen in de bufferzone van de jachthaven. Het gedeelte binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument met de bestemming groenvoorziening blijft buiten de planontwikkeling van de jachthaven en blijft behoren bij het staatsnatuurmonument.

Feitelijk betekent het dat de lay-out (zie ook figuur 2) in principe gehandhaafd kan blijven, maar dat een twintig- tot dertigtal ligplaatsen en het grootste deel van het geplande opslagterrein komen te vervallen. Door een aantal parkeerplaatsen te laten vervallen c.q. te verplaatsen kan wellicht toch een opslagterrein worden gerealiseerd.

4.4 Het voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief behelst de realisatie van de jachthaven volgens het indelingsplan conform bestemmingsplan (Boiten, 1995). Het gewraakte gedeelte (ca. 1.44.50 ha.) binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument wordt opgenomen in de ontwikkeling van de jachthaven. Het gedeelte met de bestemming recreatie-watersport (6642 m²) wordt onttrokken aan het staatsnatuurmonument en maakt functioneel deel uit van de jachthaven; het gedeelte met de bestemming groenvoorziening (7708 m²) wordt ingericht als bufferzone aan de zijde van het staatsnatuurmonument en behoren tot het staatsnatuurmonument op basis van een te verlenen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet.

4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (m.m.a.)

Naast bovengenoemde alternatieven wordt in een later stadium van het proces het m.m.a. ontwikkeld. Bij dit alternatief zal bij de ontwikkeling van de jachthaven de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast. Dit alternatief wordt vorm gegeven nadat de milieu-effecten van de alternatieven en varianten op hoofdlijnen in beeld is gebracht. Het m.m.a. wordt vervolgens op basis van het de meest gunstige alternatief verder 'opgetuigd' met extra milieu-maatregelen om het ontwerp, de aanleg en de inrichting en het gebruik te optimaliseren vanuit het milieu-oogpunt.

5 Gevolgen voor het milieu

De milieu-effecten van het voornemen, de alternatieven en varianten in het plan- en studiegebied worden in het MER beschreven. Het gaat zowel om effecten in de aanlegfase als in de gebruiks- en beheersfase van de jachthaven.

Het plangebied is het gebied waarbinnen de geplande werken worden uitgevoerd en voorzieningen worden getroffen. Het studiegebied wordt in het MER nader bepaald omdat de begrenzing afhangt van reële veranderingen in de milieusituatie door de voorgenomen activiteit. Het studiegebied strekt zich dan ook uit buiten het eigenlijke plangebied, waarbij met name ook aandacht zal zijn voor de "externe werking" in het kader van de Natuurbeschermingswet.

De effecten worden beoordeeld aan de hand van criteria die afgeleid (kunnen) worden uit beleidsdoelstellingen. Het oordeel over de effecten richt zich ook op aard en omvang ervan, of de gevolgen voor het milieu tijdelijk of permanent zijn en op de mate waarin en de wijze waarop negatieve milieu-gevolgen tegen zijn te gaan dan wel gecompenseerd kunnen worden. Bij de effectvergelijking zal nadruk op die milieu-aspecten worden gelegd die onderscheidend zijn voor de verschillende alternatieven en varianten. Daarmee wordt tevens aangegeven wat de belangrijkste milieugevolgen zijn. Natuur en ecologie, landschap, bodem en water en woon-, leef- en recreatiemilieu zijn belangrijke milieu-aspecten.

De gevolgen voor het milieu worden besproken aan de hand van hieronder vermelde milieu-aspecten. In het MER komen zowel de milieu-effecten als de mitigerende maatregelen en mogelijkheden voor compensatie van het verlies aan natuur en landschapswaarden aan de orde.

Natuur en ecologie

Er is aandacht voor verandering van het water- en oeversysteem, voor de mogelijke aantasting of het (kwaliteits-)verlies van biotopen van open water, oevers en duinachtige vegetaties en van broed- en foerageergebieden van kust- en (water)vogels. De mogelijke invloed op de ecologische infrastructuur (doorsnijding van verbindingzones, trekroutes) zal onderzocht worden. De effecten op flora en fauna, met name verstoring, komen aan de orde. Op soortniveau zal gekeken worden naar de invloed op het voorkomen van zeldzame en/of kwetsbare soorten.

De beïnvloeding geldt ook het varen en aanleggen van watersporters in de omgeving van het staatsnatuurmonument. De mogelijkheden van zoneren en inpassen en sturen en reguleren komen in het MER aan de orde.

Landschap

Visueel-ruimtelijke effecten zullen eveneens aan de orde komen (verandering van de massa-ruimte verdeling, kustmorfologie, zichtlijnen e.d.). Er zal specifiek worden gekeken naar optimale inpassingsmogelijkheden van de jachthaven en in het bijzonder naar het gewraakte gebied binnen de begrenzing van het staatsnatuurmonument.

Mogelijke aantasting of verlies van landschappelijk of cultuurhistorisch waardevolle patronen of elementen wordt in de beschouwing betrokken.

Bodem en water

Bij de mogelijke gevolgen voor de (onderwater-)bodem in het gewraakte deelgebied speelt specifiek het grondverzet bij het ophogen of het uitbaggeren van materiaal een rol (eventueel vervuild slib en de mogelijkheden voor slibberging).

In algemene zin is er aandacht voor de mogelijke invloed van de geplande haven op de onderwaterbodem en de geohydrologie in het natuurgebied (grondwaterstromen, sedimentatie e.d.). Effecten op het (oppervlakte-)watersysteem zijn mogelijk (verspreiding van verontreinigingen, waterbewegingen).

In de gebruiksfase kunnen de toekomstige recreatieve activiteiten gevolgen hebben voor bodem en waterkwaliteit in het natuurgebied.

Ruimtelijke ordening en overige aspecten

De ruimtelijke inpassing van de recreatieve functie van de jachthaven in relatie met het naastliggende natuurgebied komt aan de orde. De wederzijdse beïnvloeding van deze twee verschillende ruimtelijke functies en de mogelijkheden tot afscherming, zonerings of meekoppelen van functies zullen betrokken worden in de beschouwing van de milieu-aspecten.

De eventuele invloed op het woon- en leefmilieu wordt aan de orde gesteld. De effecten op ruimtegebruik in de omgeving, sociale aspecten, verkeer en vervoer en de regionale economie zullen op hoofdlijnen kwalitatief in het MER aan de orde kunnen komen.

6 Wat verder in het mer aan de orde komt

6.1 Vergelijking van alternatieven en varianten

In het MER wordt een vergelijking opgenomen van de voorgenomen activiteit, de alternatieven, de varianten en de referentiesituatie. De criteria die bij de vergelijking worden gehanteerd, worden in het MER nader omschreven. De huidige situatie en de autonome ontwikkeling in het studiegebied worden beschreven. Huidige situatie plus autonome ontwikkeling gelden als referentiepunt voor de effectvoorspelling, de milieu-gevolgen worden dan ook afgezet tegen die situatie.

6.2 Beleidskader en besluiten

De W.S.V. Scheelhoek stelt het MER op om tot een definitief besluit te komen voor de complete aanleg van een jachthaven. Het besluit zal moet liggen in de lijn van vastgestelde beleidsdocumenten, besluiten en vergunningen van Rijk, Provincie en Gemeente. Daarnaast moeten in het verlengde van het besluit tot gedeeltelijke intrekking van de aanwijzing tot staatsnatuurmonument ten gunste van de aanleg van de haven nog andere voorzieningen worden getroffen (te nemen besluiten).

Bestaand beleidskader en eerder genomen besluiten

Het MER geeft overzicht van de relevante wetgeving, plannen en andere beleidsdocumenten die betrekking hebben op de volledige aanleg van de haven. Aan de orde komen onder meer :

- Streekplan Zuid-Holland Zuid (1990)
- Natuurbeleidsplan (1990)
- Aanwijzing Scheelhoek tot staatsnatuurmonument (1990)
- Bestemmingsplan 'Havens van Stellendam' (1984)
- Haringvlietplan (1979)
- Beleidsplan voor natuur, recreatie en toerisme Haringvliet (1990)
- Provinciaal Natuurbeleidsplan (1991)
- Structuurschema Groene Ruimte (deel 4, 1994)
- Bouwvergunning (Wet op de Ruimtelijke Ordening en Woningwet)
- Ontgrondingsvergunning (Ontgrondingenwet)
- Vergunning Wet Milieubeheer en Wet Verontreiniging Oppervlaktewater (in procedure)

Te nemen besluiten

De te nemen besluiten die relevant zijn bij de voorgenomen activiteit van de volledige aanleg van de jachthaven:

- gedeeltelijke intrekking aanwijzing staatsnatuurmonument ex art. 21 NB-wet
- verkoop gewraakte gedeelte met bestemming 'recreatie-watersport' door Domeinen
- vergunningverlening voor functieverandering bij het gedeelte 'groenvoorzieningen' en de externe werking van het naastgelegen staatsnatuurmonument ingevolge NB-wet.

6.3 Leemten in kennis en evaluatie

In een afzonderlijk hoofdstuk wordt aangegeven welke leemten in kennis en informatie zijn blijven bestaan. De betekenis van de besluitvorming komt eveneens aan de orde.

Aan het slot van het MER zal een aanzet worden gegeven tot het formuleren van een evaluatieprogramma om de verwachte en beschreven milieu-effecten bij daadwerkelijke uitvoering van de jachthaven op het gedeelte binnen het huidige begrenzing van het staatsnatuurmuseum te toetsen aan de ontwikkelingen in de praktijk.

7 Procedure en besluitvorming

Voor gedeeltelijke intrekking van de aanwijzing tot staatsnatuurmonument is op grond van het Besluit m.e.r. een milieu-effectrapportage nodig.

Vanwege de nauwe onderlinge samenhang van de verschillende procedures geeft onderstaande tekst overzicht van de belangrijkste beslissingsmomenten en de inspraakmogelijkheden en de wijze waarop de besluitvorming tot stand komt.

Inspraak startnotitie, richtlijnen en opstellen MER

De watersportvereniging dient de Startnotitie in bij bevoegd gezag, de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De Startnotitie ligt vervolgens vier weken ter inzage waardoor voor ieder de mogelijkheid bestaat voor schriftelijke inspraak.

De Commissie voor de milieu-effectrapportage en de wettelijke adviseurs brengen advies uit voor het vaststellen van de richtlijnen. Vervolgens worden door het bevoegd gezag de definitieve richtlijnen vastgesteld, mede op basis van de adviezen van de Commissie en de inspraak van de Startnotitie.

De initiatiefnemer stelt vervolgens het MER op, met inachtneming van de richtlijnen en de wettelijke vereisten.

Inspraak op het MER

Het MER wordt na afronding aangeboden aan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Als naar het oordeel van het bevoegd gezag het MER voldoende en juiste informatie geeft en voldoet aan de richtlijnen en de wettelijke vereisten, wordt het MER aanvaard.

Aansluitend wordt het MER voor de inspraak ter visie gelegd.

Daarna voorziet de Commissie voor de milieu-effectrapportage het MER van een toetsingsadvies.

Daarnaast worden ook de procedures voor de te nemen besluiten en te verkrijgen vergunningen in het kader van het MER in gang gezet door de desbetreffende overheden. De inspraakreacties, de adviezen van de Commissie voor de milieu-effectrapportage voor het MER en de organisatie van het besluitvormingstraject spelen een rol bij de voortgang van het project.

Colofon

Opdrachtgever	: Watersport Vereniging Scheelhoek
Project	: Startnotitie Marina Stellendam
Dossier	: L036024001
Omvang rapport	: 19 pagina's
Auteur	: J. Nuesink
Projectleider	: J. Nuesink
Projectmanager	: J.J.F.M. van Haeren
Datum	: 23 mei 1996
Accordering	:
